

BELEIDSPLAN 2022-2026

KLOOSTERKERKGEMEENTE TEN BOER- WOLTERSUM- SINT ANNEN

Beleidsplan 2022-2026

Inleiding

De Kloosterkerkgemeente is een van oudsher hervormde gemeente, die deel uitmaakt van de Protestantse kerk in Nederland (PKN). Ook mensen uit andere geloofstradities zijn welkom en zijn zich thuis gaan voelen in onze gemeente.

De Kloosterkerkgemeente omvat de dorpen Ten Boer, Woltersum en Sint Annen.

De diensten worden meestal gehouden in de Kloosterkerk van Ten Boer, maar op de tweede zondag van de maand wordt er dienst gehouden in de kerk van Woltersum.

De gemeente telt 394 leden (per april 2022). *(meer cijfers over leeftijdsopbouw?)*

De gemeente is sterk vergrijsd, het merendeel van de leden is boven de middelbare leeftijd. Aan de gemeente is een predikant verbonden met een 60% aanstelling.

De Kloosterkerkgemeente is een open gemeenschap, waar ruimte is voor verschillende vormen van geloofsbeleving, en voor verschillende manieren van betrokkenheid. We laten ons inspireren door de Bijbelse boodschap en willen van daaruit inspelen op vragen die vanuit de samenleving op ons afkomen, en op de persoonlijke vragen waarmee mensen leven. De Bijbel is voor ons geen boek van wetten en voorschriften, maar wel een bron om uit te putten en een weg om te gaan. Wij willen ons door de Bijbel laten aansporen om in te gaan op de noden en vragen van mensen, zowel binnen als buiten onze gemeente. We zijn een gemeenschap van gelovigen, maar er is ook alle ruimte voor twijfels en vragen.

Dit beleidsplan wil vooruitblikken naar de komende vier jaar en ingaan op de zorgen en de uitdagingen die voor ons liggen. Dat onze gemeente weinig tot geen aanwas kent en dat de gemiddelde leeftijd van de gemeente hoog is, betekent dat we er rekening mee moeten houden dat de gemeente verder krimpt en dat het steeds moeilijker zal worden om vrijwilligers te vinden. We zullen keuzes moeten maken en daarbij zuinig leren omgaan met de energie van de mensen die er zijn.

De komende vier jaar zullen we ons dus moeten bezinnen op een aantal belangrijke vragen:

- *wat is voor ons de essentie van het gemeente-zijn?*
- *wat gaat goed, en willen we dus onderhouden en bewaren?*
- *hoe kunnen we onszelf zo organiseren dat zoveel mogelijk mensen de gemeente dragen en mensen niet overbelast raken door te zware taken?*
- *hoe vergroten we de (veelkleurige) betrokkenheid van gemeentelieden?*
- *hoe geven we vorm aan het 'omzien naar elkaar' in een verouderende gemeente?*
- *hoe kunnen we aanhaken bij initiatieven buiten onze gemeente, zodat we niet alles zelf hoeven te verzinnen?*
- *hoe houden we de kerk 'open' en zijn we uitnodigend naar buiten toe?*
- *welke taken zouden we kunnen uitbesteden aan andere instanties?*

In dit beleidsplan willen we geen uitputtende opsomming geven van alle werkvelden en activiteiten in onze gemeente, maar we beperken ons tot die onderdelen van het gemeentewerk die om aanpassing en verandering vragen in de nabije toekomst.

1. Gemeente en betrokkenheid

In de achter ons liggende coronajaren is gebleken hoezeer het 'ogen en oren hebben voor elkaar' het hart is van ons gemeente-zijn. Omdat de gebruikelijke activiteiten – kerkdiensten, gespreksgroepen, maaltijden etc. – niet konden doorgaan, moesten we zoeken naar andere vormen om de betrokkenheid toch enigszins gestalte te geven. Soms zorgde dit voor creatieve en positieve oplossingen, soms ook moesten we erkennen dat we elkaar en het gemeentelieven misten. De komende jaren willen we daarom ruim aandacht geven aan de betrokkenheid van gemeenteleden bij elkaar en bij de gemeente.

Voor veel gemeenteleden is een belangrijke reden voor kerkbezoek de ontmoeting met anderen, het gezien worden door anderen en het omzien naar elkaar. Niet alleen bij de voorbereiding en de uitvoering van de kerkdiensten kunnen gemeenteleden (meer) betrokken worden, maar ook het koffiedrinken na de dienst is van wezenlijk belang voor het versterken van de onderlinge band.

Betrokkenheid wordt vergroot door actief te zijn in onze gemeente. Voor elke vorm van betrokkenheid is ruimte. Dat kan variëren van ambtsdrager-zijn tot koffieschenken na de dienst of klussen in de pastorietuin. Het is belangrijk om aandacht te hebben voor àl onze vrijwilligers en om niet steeds dezelfde mensen voor klussen te benaderen.

De Kloosterkerkgemeente is een kleine en overzichtelijke gemeente, wat als voordeel heeft dat gemeenteleden elkaar grotendeels kennen. We moeten er voor blijven waken dat de gemeente niet te zeer in zichzelf besloten raakt. We zoeken daarom naar activiteiten waarbij zoveel mogelijk mensen aansluiting kunnen vinden zoals bijvoorbeeld een jaarlijks terugkerend 'gemeente-tuinfeest', of gezamenlijke maaltijden.

2. Organisatie van het werk in de gemeente: kerkenraad en taakgroepen

Omdat de huidige omvang van de kerkenraad als groot wordt ervaren ten opzichte van de omvang van de gemeente, en omdat het steeds lastiger wordt om ambtsdragers te vinden die zich voor vier jaar aan een ambt willen verbinden en die bestuurlijk werk willen doen, willen we de komende jaren toewerken naar een versmalling van de kerkenraad.

Een aantal taken die nu nog door de kerkenraad worden uitgevoerd, kunnen ook door niet-ambtsdragers worden gedaan. Voor sommige taken kan een taakgroep worden ingesteld. Nu al gebeurt dit bijvoorbeeld op het terrein van de liturgie, Bezinning en Ontmoeting, de Groene Kerk en het pastoraat (bezoekersgroep). Hierbij willen zoveel mogelijk de talenten van mensen gebruiken.

Het is wel zaak om de communicatie tussen kerkenraad en de taakgroepen goed te bewaken, zodat we van elkaars werkzaamheden op de hoogte zijn en zaken op elkaar af kunnen stemmen.

Op de volgende manier willen we de komende tijd toewerken naar een verkleining van de kerkenraad:

OUDERLINGEN

Dit jaar de aftredende ouderling niet vervangen maar in plaats daarvan te kiezen voor twee bezoekers.

DIAKENEN

Er treden dit jaar twee diakenen af.

Deze vervangen door iemand die als taak krijgt de begrotingen en jaarrekeningen te maken en iemand die een andere specifieke taak krijgt.

We willen graag enkele mensen op achtergrond beschikbaar hebben om bij acties te benaderen.

KERKRENTMEESTERS

De aftredende kerkrentmeesters niet vervangen maar twee mensen vragen met als taak klein onderhoud gebouwen en tuin.

Op termijn: een externe kracht aanstellen met als taak financiën

MODERAMEN

Twee leden van het moderamen treden af. Deze niet vervangen.

De vier overige leden van het moderamen krijgen als taak de kerkenraadsvergaderingen voor te bereiden en de lijnen uit te zetten.

De **kerkenraad** gaat er hiermee als volgt uitzien:

4 ouderlingen + 17 (!) bezoekers

3 diakenen + 2 gemeenteleden met een specifieke taak

3 kerkrentmeesters + 2 gemeenteleden met taak klein onderhoud, 1 professionele kracht

De kerkenraad gaat negen keer per jaar vergaderen, de vergaderingen worden voorbereid door het moderamen. Het moderamen vergadert negen keer per jaar of zo vaak als nodig.

Het **moderamen** gaat er als volgt uitzien:

Voorzitter

Predikant

Scriba

Kerkenraadslid

In een *volgend stadium* het moderamen verkleinen tot voorzitter, predikant en scriba.

De kerkenraad verkleinen naar 2 of 3 ouderlingen (wel zijn er dan tijdelijk meer bezoekers nodig), 2 diakenen en 2 kerkrentmeesters.

3. Pastoraat

Het omzien naar elkaar en het pastoraat is een gezamenlijke taak voor alle gemeenteleden en niet alleen voor ouderlingen, diakenen en de predikant. Wat betekent dat? Het is een

aandachtspunt voor ons allen en voor de komende jaren om vormen te vinden voor het in stand houden en wellicht verbeteren van de onderlinge betrokkenheid.

Vormen van pastoraat

Binnen de Kloosterkerkgemeente hebben we verschillende vormen van pastoraat. Veelal ligt het accent op 'contact-pastoraat'. Dit kan de vorm hebben van bezoek aan huis, maar ook op andere manier kan het 'omzien naar elkaar' plaatsvinden: bijvoorbeeld in groepsgesprekken, bij de koffie na de dienst, of door mensen te betrekken bij bepaalde activiteiten. Het is belangrijk om inzicht te krijgen in welke behoeften er leven ten aanzien van het pastoraat. Met de gemeente willen we bespreken of er behoefte is aan zoiets als een groothuisbezoek. Tijdens de presentatie van het beleidsplan is gebleken dat het groothuisbezoek als zeer waardevol wordt ervaren. Het groothuisbezoek zal dan ook jaarlijks worden georganiseerd.

Organisatie van het pastoraat

Wat betekent pastoraat voor de komende jaren en wat gaan we daar voor doen?

Om ook voor de toekomst het 'contactpastoraat' te kunnen blijven vervullen, zullen we het bezoekwerk anders moeten gaan invullen. Gedacht wordt om het aantal ouderlingen te verkleinen en het aantal bezoekers te vergroten. De ouderlingen krijgen hierbij een meer coördinerende taak.

Er wordt aan gedacht om andere gemeenteleden taken te laten overnemen.

"Jonge ouderen" kunnen bijvoorbeeld bezoeken brengen bij "oude ouderen" of bij verjaardagen en jubilea.

In overleg met de ouderlingen en de bezoekers zal gezocht moeten worden naar een nieuwe werkvorm.

Bezoekersgroep

De bezoekers vormen een aparte groep binnen het pastoraat. De coördinatie van hun werk is in handen van de ouderlingen. Zij brengen verslag uit aan de verantwoordelijke ouderling die het LRP bijhoudt.

Op termijn kunnen zij bepaalde straten toegewezen krijgen waar zij hun bezoeken afleggen. Dit geldt voor nieuwe bezoekers.

De huidige bezoekers mogen, als zij dat wensen, op de oude manier doorgaan.

Het crisispastoraat (stervensbegeleiding / psychische nood) behoort tot de taak van de predikant.

Door de verzorgingstehuizen Bloemhof / Lindenhof, Innersdijk en Bloemhofhuisjes neemt het ouderenpastoraat een bijzondere plaats in onze gemeente in. Ouder worden gaat meestal gepaard met specifieke vragen en zorgen. Het pastoraat is voor deze oudere gemeenteleden van grote betekenis.

4. Kerkrentmeesters

Kerkrentmeesters Beleidsplan 2022-2026

Reguliere taken

Het college van kerkrentmeesters streeft er naar dat de reguliere taken, die overigens veelal worden uitgevoerd door de koster of door gemeenteleden die geen kerkrentmeester zijn, zo goed mogelijk blijven worden uitgevoerd tijdens de planperiode. Hierbij valt te denken aan het onderhoud van de terreinen, het klein onderhoud van de gebouwen, het onderhoud van de ledenadministratie, het voorzien in organisten t.b.v. de kerkdiensten en de kopieervervoorziening.

Kerkgebouw

In 2024 zal een nieuw groot onderhoudsplan voor de Kloosterkerk worden opgesteld. Dit is mede nodig om in aanmerking te blijven komen voor subsidie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

In verband met de ontwikkelingen op de energiemarkt, wil het college van kerkrentmeesters in samenwerking met de werkgroep Groene Kerken onderzoeken hoe de verwarming van de Kloosterkerk het beste kan worden ingericht. Het is niet uit te sluiten dat hiervoor tijdens de planperiode extra investeringen noodzakelijk zullen zijn.

Tijdens de planperiode zal de Kloosterkerk versterkt worden om de veiligheid in het geval van aardbevingen te vergroten. Het college van kerkrentmeesters werkt mee aan de plannen die daarvoor namens de Nationaal Coördinator Groningen worden opgesteld.

Financieel

Voor de planperiode is een jaarlijks financieel tekort voorzien. Het college van kerkrentmeesters streeft er naar dat dit tekort zo klein mogelijk blijft. Er wordt deelgenomen in de jaarlijkse actie kerkbalans.

5. Diaconie

Beleidsplan Diaconie Kloosterkerk 2022-2026

Toekomstgericht

Kernwaarden:

De kernwaarden van waar wij uit werken zijn: compassie, rechtvaardigheid, duurzaamheid en ontmoeting. Diaconie betekent voor ons recht doen, je laten raken door de nood van de ander en daar naar handelen. Een duurzame toekomst nastreven voor onze naasten dichtbij en ver weg, nu en in de toekomst.

Activiteiten voor en tijdens kerkdiensten:

Collecteren en de voorganger assisteren bij het Heilig Avondmaal.
Oogstdienst, Kerst- en Veertigdagen activiteiten voorbereiden en uitvoeren.

Taakverdeling:

De diaconale taken (penningmeester, secretaris en voorzitter) worden onderling verdeeld. De diakenen kunnen deelnemen aan diverse werkgroepen, zowel kerkelijk als burgerlijk.

Voorbeelden van deze werkgroepen zijn: Interkerkelijke werkgroep vluchtelingenhulp Ten Boer, de Dorps coöperatie, troostkleden, enz.

De Toekomst

De gemiddelde leeftijd in onze gemeente stijgt. En de diaconie neemt in omvang af. We zoeken verder naar betrokken gemeenteleden die de diakenen ondersteunen bij hun werk.

En belangrijk daarbij is dat de gemeenteleden de oren en ogen zijn in hun eigen omgeving: waar kan de diaconie hulp bieden?

Daarom zullen we in de toekomst nog vaker medewerking vragen van gemeenteleden.

Ook gemeenteleden kunnen zich inzetten voor werk en taakgroepen zoals hierboven staat vermeld.

Samen staan we voor een gemeente die zorg draagt voor en denkt om de mensen dichtbij en veraf.

Contact met de ouderlingen:

Om goede zorg te kunnen bieden binnen onze kerkelijke gemeente is samenwerking met de ouderlingen een vereiste. Wij zullen daarom regelmatig contact met hen zoeken om te horen wat er binnen onze gemeente leeft. Wederzijds contact is dus wenselijk.

Een vijftal pijlers:

Bij al onze activiteiten en bij het verdelen van de collecte-opbrengsten richten wij ons op een vijftal pijlers:

1. *Onze gemeente*. Door aandacht te hebben voor zieken, ouderen en individuele gemeenteleden die hulp nodig hebben.
2. *De burgerlijke gemeente en de regio*. Door doelen te ondersteunen, die zich richten op specifieke hulpvragen binnen de regio. Aansluiten bij plaatselijke werkgroepen op sociaal terrein. Aansluiten bij activiteiten van de andere kerken in Ten Boer.
3. *Landelijk en Werelddiaconaat*. Doelen steunen landelijk en wereldwijd.
4. *Projecten*. Ieder jaar ondersteunen we één van de projecten van Kerk in Actie. Bij voorkeur over meerdere jaren. (bijvoorbeeld het sponsoren van een kind bij "PLAN").
5. *Noodhulp*. De diaconie levert extra bijdragen wanneer er sprake is van rampen met grote humanitaire gevolgen.

Informatie verstrekken:

We zorgen voor informatie over alles waarmee de diaconie bezig is via de bestaande communicatie middelen.

6. Groene kerken

Vanuit de Groene Kerken is een aantal inhoudelijke thema's aangereikt op basis waarvan gewerkt kan worden aan de volgende thema's en hoofddoelstellingen:

1. Schepping en Natuur
2. Energie en klimaat

3. Bewust inkopen doen
4. Omgaan met geld.
5. Geloof en Inspiratie
6. Beleid en Aanpak.

De drie hoofddoelstellingen luiden:

Duurzaamheid,
Sociale rechtvaardigheid en
Vergroenen van de eigen gemeenschap.

De werkgroep Groene Kerken zal hiervoor een plan van aanpak maken.

7. Jeugd

1. De kindernevendienst draait op dit moment goed. Ook al is het aantal kinderen (3 à 4) klein, ze zijn wel erg trouw en vinden het leuk. Er komt langzamerhand wel een tekort aan leiding, de zorg bestaat dat de leiders te vaak aan de beurt komen. We proberen er nog mensen bij te vragen. Lukt dat niet, dan denken we er over om de frequentie naar beneden te brengen.

2. We proberen ontspannen om te gaan met het gegeven dat de kerk krimpt. Geen krampachtige pogingen om van alles te organiseren voor jeugd die er niet is, om ze binnen de kerk te krijgen. We willen vooral aandacht schenken aan de jeugd die er wel is. Het schenken van rozen aan degenen die examen hebben gedaan is daar een goed voorbeeld van.

3. Wat betreft de samenwerking met buurgemeenten (GTSTP en Gereformeerde kerk Ten Boer) is er in het verleden het nodige geprobeerd. We zien niet veel in de structurele voortzetting van deze samenwerking, omdat de kinderen toch de aansluiting missen bij de kinderen van de buurgemeenten. Wel kan er incidenteel worden samengewerkt als zich een mogelijkheid voordoet. Ook over de invulling en voortzetting van de school/kerkdienst wordt nog nagedacht.

4. Het is een opdracht voor de hele gemeente om bij alles wat we doen (diaconale projecten, Groene kerk-zijn, erediensten, musical, bezoekwerk etc.) na te denken over de rol die kinderen daarin kunnen spelen. Zo willen we de ontmoeting tussen de generaties bevorderen. Dit vraagt wel om open ogen en open oren!

5. We zouden een gemeenteactiviteit kunnen organiseren met de kinderen en jongeren.

8. Bezinning

De commissie Bezinning en Ontmoeting (voorheen: Vorming en Toerusting) bestaat uit een aantal mensen van de Kloosterkerkgemeente en van de GTSTP-gemeente. Ieder jaar stelt zij

een programma samen waarin een aantal activiteiten wordt aangeboden met het oog op bezinning en ontmoeting.

We willen nadenken over de vraag hoe we het aanbod zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten op de behoeften en de levenssituatie van onze gemeenteleden. We zoeken naar een aanbod van activiteiten die aan de ene kant zo laagdrempelig mogelijk zijn, en aan de andere kant verdieping bieden voor wie daar behoefte aan heeft. In de breedte én in de diepte.

Aangezien we merken dat veel ouderen er moeite mee hebben om 's avonds nog de deur uit te gaan, loont het de moeite om te zoeken naar vormen van ontmoeting die overdag plaatsvinden, bijvoorbeeld na de kerkdienst of in de vorm van een themadienst. Bovendien merken we dat veel mensen zich liever niet voor langere tijd willen binden. We kunnen daarom het beste inzetten op kortlopende of eenmalige activiteiten. Samen eten werkt verbindend; te denken valt bijvoorbeeld aan een themalunch of aan soep met een praatje.

Het zou een goed idee kunnen zijn om de activiteiten ieder jaar te verbinden aan een nieuw te kiezen jaarthema, dat op veel verschillende manieren vorm en inhoud kan krijgen.

De activiteiten worden onder de aandacht gebracht door middel van folders en/of een poster, en via de website. Het is belangrijk om activiteiten zo breed mogelijk aan te kondigen zodat het ook ter kennis komt van niet-gemeenteleden en zij zich uitgenodigd voelen om mee te doen.

9. Communicatie

Hierbij denken we als eerste aan de *communicatie tussen de gemeenteleden*.

Er is behoefte aan ontmoeting en het 'omzien naar elkaar'.

Praktisch gezien zou daaraan tegemoet kunnen worden gekomen door het koffiedrinken na de dienst uit te breiden en laagdrempelige ontmoetingen te organiseren.

Het inschakelen van gemeenteleden voor taken binnen de gemeente kan de saamhorigheid versterken.

De cantorij vervult wekelijks een taak in de ontmoeting met elkaar en heeft daarmee een verbindende rol. Als er tijdig wordt ingespeeld op verandering in de samenstelling van het koor, heeft de cantorij zeker nog een aantal jaren toekomst.

Communicatie van de kerkenraad met de gemeente.

De kerkenraad zou, meer dan zij nu doet, de gemeente kunnen betrekken bij de onderwerpen en vragen die spelen. Ook als er moeilijke besluiten moeten worden genomen kan zij de gemeente vragen om mee te denken.

Communicatie met of via de media

Steeds meer communicatie verloopt via sociale media.

Nu ook de oudere mens digitaal wijs wordt, kun je denken aan app-groepen of een facebookpagina.

De Halverwege / het kerkblad zou digitaal kunnen gaan, vaker verschijnen (bijvoorbeeld eens per maand) en daarmee actueler worden. Voorgesteld wordt om te komen tot een nieuwe digitale vorm van informatie verstrekking wat minder arbeidsintensief is, meer bij de tijd past en actueel van inhoud.

In de afgelopen jaren zijn er grote stappen gezet op het gebied van Beeld en geluid: de kerkdiensten zijn online te volgen, zowel tijdens de dienst als daarna. Ook bij rouw- en trouwdiensten is dit een waardevolle toevoeging.

De inzet van Beeld en geluid tijdens de eredienst vraagt om verdere doordenking. Er moet ruimte zijn voor experiment, om zo te ontdekken welke nieuwe vormen passen bij onze gemeente en ondersteunend zijn voor de eredienst.

Ook zouden de mogelijkheden van Beeld en Geluid benut kunnen worden voor bijvoorbeeld digitaal pastoraat of Bezinning en Ontmoeting.

10. Samenwerking met andere gemeenten

Wie?

De komende jaren zullen we steeds meer moeten gaan zoeken naar vormen van samenwerking met andere gemeenten, omdat we het alleen niet redden. Van belang is dat we elkaar opzoeken waar mogelijk, en dat we zoeken naar terreinen waarop we elkaar kunnen versterken. We kijken daarbij met een open blik naar meerdere gemeenten in onze directe omgeving, bijvoorbeeld GTSTP, Noord-Zuidwolde, Damsterboord, etc.

Streven is dat we zo lang mogelijk diensten in eigen dorp houden. Ook als het kerkgebouw afgestoten wordt. Het is immers voor 80 plussers bezwaarlijk om naar een ander dorp te moeten voor de kerkdienst.

Wat?

Samenwerking kan op verschillende terreinen zonder tot een cluster of fusie te hoeven komen.

Gedacht kan worden aan:

- Gezamenlijke diensten
- Diaconale projecten
- Financiën bijv. kosten predikantsplaats
- Expertise kerkrentmeesters
- Gezamenlijk externe vakmensen inhuren
- Bezinning en Ontmoeting

We zijn niet de enige krimpgemeente in Nederland.

We mogen verwachten dat er vanuit de classis en de centrale PKN wordt meegedacht.